

Vít Stromšík

**DOBRODRUŽSTVÍ PANA
TRÁVNÍČKA**

Vít Stromšík

Dobrodružství pana Trávnička

Grafická úprava a tisk: GymPrint Louny, ©2022

ČÁST PRVNÍ: CHODIT SE ČLOVĚK UČÍ CHŮZÍ

Tam v hlubokém háji Světě,
kde pučí hojnost zeleně a zuří kyprý vřes,
tam bydlo tvorů, památka stromů, starý pařez.
Nelze popsat v jedné větě...
Tam na palouku, na louce,
sluní se čilý a milý Pán.
A všude kolem rostouce,
vidí svit a září krásných dam.
Má přeci žití namouvěru a na vůkol šťastné.
Vůle jeho do života pomalu však hasne.

Jednou drahně dávno z rána
přišel čtverák bujný v louku.
To perná rána na palouku;
přisedla i vetchá vrána.
Poté rázem zbortily se Pánovy představy,
přesto se mu toto ani trochu nezdá.
Chudákovi vtěsnali ta nová zdání do hlavy.
Tam v dáli svítí prý ta nejjasnější hvězda.
Tráva tam je zelenější, nebezpečí hrozí.
Na tom místě rostou však i travnatí bozi.

Dumal jednou při večeru Pan Trávníček.
Rozhodl se rychle; nebylo mu to milé.
Promluvil ke Krasuši, květině spanilé.
Dopověděv, nenadál se a zakusil políček.
„I vy Brute jeden prohnaný.
Tohle učinil, Pepo, vy byste mi?“
Pan poslouchá do kouta zahnaný.
„Mám pro vás zalíbení, co tedy jsme my?“
„Tak promiňte, Žofie, že urazil jsem Vás.
Mám o důvod navíc utéct na věčný čas.“

Chystání na cestu v plném proudu se zdá,
při kterém přišlo se na přímo zásadní problém,
který zhatil všechny plány. Jak se dál pohnem“?
Pan Trávníček vlastně cestu ani nezná.
Hledá pomoc u Zelenáče,
ten prý popravdě také nezná do ráje cestu.
Doporučil Křemenáče.
Ten děl, že s nimi půjde k zaslíbenému městu.
Starý dědek Křemenáč roste tu již věky.
Vece: „Prvně nutné překonati mocné proudy řeky.“

Šla naše družina lesem a stezkou.
Přes pně, kořeny a kameny
prošli zlých kopců temeny.

Alespoň příroda; šli krajinou hezkou.
A co se nenadáli, blíží se řeka.
Potok Hranice zde bzučí a hlučí.
Od nepaměti potok ten tu teka,
svými vodními víry do okolí skučí.
Zdánlivě však konec cesty tu pro ně nastal,
než se kumpanie rozšafný Drozd zastal.

Drozdovy rady byly však na dvě věci.
Povídá: „Přebrodit nebrod musíte.
Dále nesplavný splav přejítí zkusíte.
Jasně instrukce zadávám přeci.“
Dále on dí: „Suchá voda mokrá teče.“
Zelenáč bude mít bolehlavy.
„Povlak hladiny se tu vleče.
Nepřešly potok celé davy.“
A když začaly zásnuby šafránem oděné a luny,
plašil starý Křemenáč: „My vážně neprojdeme tudy.“

Přišel perný večer, světlušky poctivě nám posvítí.
A Křemenáč již v hlavě jasný plán má.
Musíme mluvit po jeho, jen jak se dá.
„Zanes nás, ty bílý Drozde, do nekvetoucího kvítí.
Let' vypranými perutěmi bez peří a chmýří!
Vezmi nás na naší straně březí břeh.

Na místo, kde měsíc se odpoledne pýří.
Na palouk, kde si Večer na večer leh‘
Vyslyš mě, ty povětroni nelétavý.
Drozde, ty sněhobílý letče plavý.“

„Už dost toho ty filuto,
ty nezbedníče, jenž z bedny nejsi.
Ty cirkuse, radš kus cirku dej si.
Učiním já arci toto.
Jak máte na vůli, přenesu vás.
Místo si ale sami neurčíte.
Překročíme lesa bezpečný pás,
lecčemu se, mládenci, naučíte.“
Hrozný tvor roztáhl křídla a drápy kuřecí své.
Popadne společnost; kam je nese ty bláznivý sne?

ZPĚVY DROZDOVY:

Při letu počal Drozd pěti krákavě:
Vřesovcový vřesovitý vřes
vylezl si z jara na pařez.
Pařez na to ale vece:
„Co tu děláš vřese přece?“
„I to víš ta moje noha líná,
často mě z rána pobolívá.“

„I to vřese, i to znám,
a proto ti dobrou radu dám:
„Nechod' v lese na temnou mez,
kde roste starý zlý pařez.“

Tesknil a při letu si také zavzpomínal na svou Dorotku:
Motýlí kráska, prvně však nevábná.
Přírodní zkazka to přece pradávná.
Mně na vzhledu však úplně nesešlo
a krmil jsem housenečku, jen co se vešlo.
Poté má Dorotka v kuklu se zamotala
a za vše mi má milá velice děkovala.
Čekal jsem, hlídal jsem, jak oko v hlavě.
A když už nastal ten čas štěstí právě,
vyletěla krasotinka, půvabná jak luční kvítí.
Bez povšimu odletěla, jen hvězdy noci temně svítí.

ČÁST DRUHÁ: PŘES PŘEKÁŽKY KE HVĚZDÁM

Když se poté společenství probralo ze říše snů,
vůkol všude hvězd jasná záře; lesem temnoty zeleno.
S hrůzou však hleděli kopcem, tam zalesněné temeno.
Dále musí však jít, dále. Kolik probdělých dnů?
Před nimi se rozprostřel starý temný hvozd.
Tam na pevno cesta další povede.
Zelenáč, kopnuv do kamene, dí: „Už dost!“
Kámen se rozzuřil a rozehnal je. Kam je osud zavede?
Každý v zmatku běží sám a směrem neznámým, jiným.
Ze strachu, bázně, Trávníčka shledal by v tu chvíli
vinným.

Pán Trávníček se rozehnal přímo do lesa hlubin.
Přes kořeny a větve klopotá v hloubi noci.
Hrůzně si však uvědomí: není tu pomoci.
Povšimne si, že vůkol pučí hojně vřesu a dubin.
Náhle slyší hlas při kterém v žilách mrzne krev.
Hlas Krasušin odněkud se odrazí a hned zase pomine.
Slyší pláč a naříkání, které staví dech.
Ona se tu k smrti trápí a oprátku si ovine.
Začal litovat svých činů Pán, musí býti nezdolný
Odněkud z okolí slyší jen zhýralý chechot odporný

Mladík a Stařík prvně běželi spolu,

ale v tom zmatku se navzájem ztratili jaksi.
„Utíkej si, starouši, obětoval mladého tak jsi.“
A hnal Zelenáče až k temným hlubinám dolu.
Hoch zelený byl však jako proutek
a lehce se Kamenu v porostu ztratil.
Neví však, že ho žene v smrtící koutek;
tohle však už moudrý Drozd zhatil.
Popadl Zelenáče svými ostrými jak šavle drápy.
„Zlých stvoření na tobě nespočinou bídné ty tlapy.“

Staroučký Křemenáč doklopýtal na mýtinu podivnou.
Dokola kameny, lesní katedrála se vůkol rozpíná.
Z katedrály bázeň jde; hlas hluboký se lesem rozlívá.
Náhle světlo přímo fantastické se rozlezlo rovinou.
„Kdo tam?“ táže se staroušek.
Hlas příkře odpoví: „Však ty to víš.“
V Křemeni nezůstal dechu ni doušek.
Je tohle pravdivé? Vskutku? Nejspíš.
„Co děláš, je špatné, vedeš je ke spáse, která nemůže
být.
Nemůže být, a ty to víš, že prvně musí klid v nitru znít.“

Křemenáč kleče, modlí se za přátel spásu.
Tu vzduchem se ozve ševel a hluboký svist.
Letí tu Drozd tiše, neupadne jediný list.

Popadne dědečka; ještě zažije života krásu.
Drozd míří směrem přímo ke středu lesu.
Pláč a chechot zde mlhu na kousičky rozbil.
„Trávníčkovi však pomoc na zádech nesu.“
Trávníček však u pařezu rozumu téměř pozbyl.
Když přistáli viděli hrůzostrašnou podívanou,
Pán klečí a pláče před květinou temně odívanou.

Hned jak drápy Drozdovy dopadly v hlínu,
rozjasnilo se okolí na temné mýtině.
Pán křičel: „Musí přec jen zřítí mě.“
Postava Krasuše odešla v údolí stínů.
Pán Trávníček zničen, ale přesto
nasedl Drozdovi na prostorný týl.
Sedí tu, nehýbe se, ni jediné gesto.
Z hlubin ozývá se jen smíchů vír.
„Poutníci, zaletíme do bezpečí, toto se hrozně zvrátilo.“
Pocítili úlevu rázem. Vesno, jaro, jaro se již vrátilo?

ČÁST TŘETÍ: PRAVÝ PŘÍTEL SE POZNÁ V NEJISTÉ DOBĚ

Plavý Drozd si hrál se větrem poryvy.
Tu pod nimi jistě okraj lesa roste.
Obok něho tyčí se lán pšenice prosté.
Dosedli v stíny lesa, prostopášné doliny.
„Zde už vás jedna jen svízele čeká,
přejít lán pšenice suchý jak troud.“
Tam není vody, potůček či nejmenší řeka.
Chceš-li na druhý břeh, pak musíš plout.
Odletěl Drozd v sluneční svit růžovoprsté paní,
Celnice země bohů je blízko, tak vydejme se za ní.

Mladý a starý se v rychlosti probrali.
K tomu se však nemá malý Pán Trávníček.
„Jako bych zarazil do rakve poslední hřebíček.
I když uspějeme, stejně jsme prohráli.“
„Nevím, cos viděl, ale napevno to byl blud.
Starý pařez přesně chce toto.
Takto láká nešťastníky na udici, na svůj prut.
Zle a pokřivené je jeho moto.“
I pousmál se Pán Trávníček: „Naděje tu ještě žije.
Snad ještě mé milé dar života v těle bije.“

Poslední překážka zprvu jednoduše vyhlíží.

Jen přejít pole pšeničného lán.
To však ještě netuší milý náš Pán,
že se pole plné systů zelenožravých tu blíží.
Mezitím se družina plahočí a lánem vleče.
Mírný hlas a šust se odkudsi z okolí ozývá.
Slunce k tomu navíc perně pálí, perně peče.
Každým okamžikem může přijít černá smrt hrozivá.
Uplynulo půldne, či již celý proklatý den?
Při chůzi je už drží myšlenka cíle jen.
Luna vběhla na výši potemnělých nebes.
A družina na mýtině uprostřed polí se ocitá.
Obrovská peň dubu starého zářila nocí ta.
Jakoby vyhrůžka: „Poutníče, sem nelez.“
Náhle kol ryk a křik zmatku obecného.
Celé vojsko systů se nocí pšenice procitá.
Nelze hledat záchrany či poustevníka pomocného.
Družina se v konečném nebezpečí ocitá.
Vojsko se rychle k bohatýrům blíží,
hvězdy noci svítí a nebem se plíží.

Záchrana jim nepřispěchá tentokrát.
Pomoci musíme hledat jedině v nás,
co stahuje se opasek smrti kolem vás.
Zelenáč praví: „Tak se budem' prát.“
Ale Starý Křemenáč ví, co třeba je.

Už ví to dlouho od temných vidin.
On to tu začal a on to tu skoncuje.
„Co jsem si zasel, to tu teď sklídím.“
V mžiku oka se vrhl starý Křemenáč
v armádu syslů. Z očí srší div a pláč.

Zaneprázdnění syslové bojem se Starým Udatným.
Nevšimli si útěku pokoutného,
útěku rychlého a překotného.
Proto dokončili cestu kusem přímo vydatným.
Nevšímajíce si okolí, do skrytu doběhli.
Pojednou Trávníček volá: „Vždyť tu tráva azurová!“
A Zelenáč s Trávníčkem vyčerpáním ulehli.
Tu končí jedna cestu, začíná však nová.
Pán Trávníček utíkal, nelze však před sebou utéci.
Nový život si musí z hlíny zhotovit a z hlíny upéci.

ČÁST ČTVRTÁ: NENÍ TŘEBA SLOV, STAČÍ ČINY

Jasný svit hvězd a zář měsíce
se časem promění na místě. Časem,
kdy ohnivý býk se chytává lasem.
Rozzářil rozsmutnivší se líce.
Zelenáč a Trávníček se s údivem probrali,
vůkol nich blankytné okolí se směje.
„Vítejte, cizinci, tak jste se sem dobrali.“
Pán Trávníček netuší, co se vlastně děje.
„Nemějte strach, nebezpečí již už vám nehrozí.
Jste na místě, kde jsou a rostou Travnatí bozi.“

Pán Trávníček se s hořkým pláčem kol rozhlédl.
„Hrůzné se staly věci, nejsem vůbec šťastný.“
„Jen se netrap,“ odpověděl z dále hlas jasný.
Kol kopce vyšel Křemenáč a mile na ně pohlédl.
„To nemožné je,“ vítají ho smutným jásosem.
„Vždy jsi padl, věrný můj příteli.“
Poklekli před ním s posvátným děkotem.
„Zachránil jste nám život, víte-li.“
„Bohové mě zachránili, ti duchové lesa.“
Všichni tři výskali. Jde pokoru nesa.

S dobrými bohy mnoho úmluv proběhlo.
A ti nechali trojici klidně v háji bohů žít.

Měli všeho hojnosti. Stovky amfor mohli pít.
A tak několik šťastných dní pokojně uběhlo.
Po nějakém čase přišly zase chmury.
Pán Trávníček nešťastným se cítí.
Večer co večer má noční můry,
vzpomíná na Krasuši a na luční kvítí.
Uvědnomil si, že ne místo, ale se musí změnit.
Cesta ho změnila, jiným je a nesmí dále lenit.

Oznámil přátelům novinu svou,
že již vrátit se musí, domů už jít.
Krásou domova se kochat, zahrádku plít.
„Musím jít zpět v milou louku mou.“
Křemenáč pochopil a byl za to rád.
„Tak, můj synu, dospěl jsi, vezmi torbu a běž.“
Zelenáč však nepochopil a počal se smát.
„Vždyť vše, co jsem řekl, nebyly klamy a lež.“
Jenže poté Zelenáček hlavní smysl pochopil
a po krátké chvíliče cestovní vak uchoopil.

Loučení je těžké, zdá se nám přetěžké přece.
A anžto tu Křemenáč zůstává, ještě mnohem těžší.
„Jsem již stár a dožiji zde, kde bůh květiny věší.“
Leč bohové mne nebudou věznit a mítí klece
„Běž, Trávníčku, a pamatuj,“ jeden z bohů povídá,

„že kdo hrozný se ti zdá, přec na tvé dobro myslí.“

To Trávníček již ví a bohu odpovídá:

„Vím, kdo to je, a že je přímo spanilé to myslí.“

Loučíte se, prošli bránou hvězd, přec dveřmi bohů.

Tam Drozd: „Nepotřebujete náhodou odnésti domů?“

Na šíjí Drozda s úsměvem vylezli,

křídla se rozepjala plavými perutěmi.

Letěli však územími a místy právě těmi,

kterými při své anabázi prolezli.

Hleď tu lán pšenice se sysly svými,

tu temný hvozd a pařez hrozivý.

Tu zase potok s proudy temnými,

kde vedle přistál Drozd; vítr tu mrazivý.

„Dál musíte sami, poutníci, přeji vám jen dobré.“

Mávl křídly a je pryč; zbyly jen zkazky trávy modré.

To bylo šťastno a to bylo hojně veselo,

když dorazili přátelé domů, v louku.

A vzbudili oslavy příjezdu na palouku.

To nevážné pro Trávníčka býti muselo.

Vyhledal Krasuši, spanilou květinu.

Ničeho nečekal a políbil ji v ústa jemná.

Po krásném čase dala milé děti mu.

Byla tak šťastná a rozhodnutí pevná.

„Já byla tak nešťastná, když vy jste se vzdálil a odešel.
Zemřela bych, kdybyste v Tartaru byl prověšen.“

Tu příběh začal a tu příběh skončil.
Krasuše a Trávníček spolu žijí šťastně až podnes.
Pokud je proud času v zemi duší neodvál, neodnes.
Zelenáč se po čase už zase loučil.
Prý nová dobrodružství v žití ho čekají.
Křemenáč v zemi bohů si v poklidu svůj život dožil
A Dorotka a Drozd se sami sebe dočkají.
Dlouho poté bude Trávníček vyprávět, co prožil.
Bude říkat: děti,... a příběh svůj vyprávět.
A moudrost tak rozdávat po řadě výspy let.

ČÁST KONEČNÁ: PŘÍKLAD JE ČASTO LEPŠÍ, NEŽ JEN

POUHÉ SLOVO:

Či toto se stalo, či ne; tyto fantastické děje,

moudrost lze v Pánově osudu najít.

Proto nenech si slunce života zajít

a řeš problém, když ti temnou píseň pěje.

Řeš své problémy a neutíkej ni za cenu žádnou.

A přece změnu musíš učinit zejména v sobě.

A ti, co jsou milí, do otevřených náručí padnou.

Cesta, ať už metaforická, se musí udát tobě.

Cesta, na které se změníš k lepšímu, jen a jen.

Cestazhatil, po které bude šťastlivý každičký pozemský
den.